

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Систематизація потреб експерток з надання психологічної підтримки для жінок з родин військовослужбовців та ветеранів

1. Вступ

Повномасштабна війна в Україні зумовила безпрецедентні виклики для психічного здоров'я населення, особливо — для жінок із родин військовослужбовців, ветеранок та тих, хто втратив близьких. У відповідь на потребу в підтримці цієї цільової групи, зусилля громадянського суспільства було спрямовано на підготовку фахових психологинь, які можуть надавати професійну допомогу безпосередньо у громадах.

ГО «Жіноча Сила» має багаторічний досвід роботи з родинами військових, напрацьовані методики групової підтримки в умовах війни, розробила тренінг для психологів з ведення груп підтримки за авторською апробованою програмою «Місце сили» і вже підготувала понад 100 психологинь, створивши сильну мережу фахівчинь для роботи з цільовою групою.

Зокрема, у межах проєкту «Посилення мережі надання психосоціальної підтримки для жінок з родин військовослужбовців та ветеранів», спрямованого на навчання фахівчинь для ведення груп психологічної підтримки, було підготовлено 49 учасниць. Вони пройшли 20-годинний спеціалізований курс, 5 супервізійних групових сесій (формат інтерв'їзій), та скористалися можливістю індивідуальної супервізійної підтримки, що дозволило їм сформувані власні компетенції і забезпечити підтримку жінкам, які переживають наслідки війни.

Цей звіт має на меті систематизувати потреби, з якими зіткнулися учасниці навчання — як у процесі засвоєння програми, так і на етапі реалізації власних груп підтримки у громадах. Також документ містить аналітичні висновки й практичні рекомендації для розробників навчальних програм, державних органів та громадських організацій, які працюють у сфері психічного здоров'я.

Звіт ґрунтується на аналізі зворотного зв'язку, зібраного під час реалізації проєкту, та є частиною системного підходу до формування стійкої мережі допомоги ветеранам і членам їхніх родин.

2. Методологія збору даних

Для цілей цього аналізу було використано як кількісні, так і якісні методи дослідження. Основними джерелами даних стали:

- Опитувальники для учасниць навчання, заповнені до та після завершення навчального блоку;
- Інтерв'язні зустрічі з елементами фокус-групових обговорень.

Загалом було опрацьовано 49 індивідуальних відповідей і спостережень у груповому форматі. Це дозволило отримати глибше розуміння динаміки запитів і труднощів у впровадженні груп підтримки у громадах.

Усі дані були систематизовані за чотирма напрямками потреб:

1. Професійні потреби;
2. Методичний супровід;
3. Потреби в емоційній підтримці;
4. Організаційні бар'єри на місцях.

Цей підхід забезпечив цілісне уявлення про ситуацію й дозволив сформулювати практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення системи підготовки та підтримки психологинь.

3. Ключові потреби психологинь-учасниць

Мотивація участі.

Основними мотивами стали відсутність спеціалізованого навчання та робота «інтуїтивно» без достатніх інструментів. Багато учасниць відзначили наявність цільової аудиторії (жінок із родин військовослужбовців), яка потребує підтримки, але їм бракує досвіду для ефективної роботи з нею. Додатковими факторами були позитивні відгуки про попередні навчальні програми та групи підтримки, які проводили фахівці ГО «Жіноча Сила», активне спостереження за діяльністю організації у соцмережах, а також інтерес до нових форматів навчання.

Більшість учасниць стежили за анонсами організації або дізналися про навчання від колег, які вже проходили програму. Дехто відзначав, що довго шукав подібні можливості й випадково натрапив на реєстрацію, інші спеціально чекали на відкриття нового набору, оскільки не потрапили у попередні навчальні проекти.

Більшість учасниць програми прийшли на навчання з різним рівнем попереднього досвіду у проведенні груп підтримки. Зокрема, 52% респонденток не мали досвіду ведення груп саме для дружин чи матерів військових, тоді як 48% вже працювали з такими категоріями в різних форматах (індивідуально, відновлювальні заходи тощо). Серед тих, хто мав досвід, найчастіше згадувалися групи для дружин військових (53,3%), матерів військових (30%), а також для родичів загиблих (33,3%) та військовополонених (33,3%). Окремі учасниці мали досвід роботи з внутрішньо переміщеними особами, дітьми або загальними групами підтримки.

Основні прогалини у професійній підготовці.

Водночас учасниці зізнавалися, що на початку відчували **високий рівень тривоги, страх брати відповідальність та невпевненість у власних силах**. За результатами вхідного опитування, **понад 70%** вважали, що «не зможуть самостійно організувати і провести групу».

«Боялася, що не впораюся, не зможу втримати увагу чи підтримати безпечний простір».

До участі у програмі психологиням бракувало:

- досвіду групової роботи;
- якісних спеціалізованих навчальних програм;
- розуміння специфіки роботи з жінками з родин військових;
- впевненості та знання практичних інструментів (учасниці відзначали страхи й невпевненість у тому, «що можна робити» під час таких груп).

Не менш значущими були **зручність онлайн-формату та безкоштовна участь**: це дозволило залучити фахівчинь із різних регіонів, включно з невеликими громадами, де доступ до підвищення кваліфікації обмежений.

«Я давно хотіла працювати з цією аудиторією, але не знала, як організувати саме групу».

«Це був шанс спробувати себе у новій ролі — і без фінансового тиску».

Загалом програма була сприйнята як відповідь на гострий запит – **отримати знання та практичні навички для роботи з цільовою аудиторією, доступні незалежно від місця проживання.**

Загальна готовність до ведення груп підтримки після навчання.

Аналіз вхідних та вихідних даних від учасниць навчання свідчить про значні якісні зміни у їхній готовності та знаннях після завершення навчального курсу.

На початку навчання готовність учасниць до ведення груп підтримки для родин військових була неоднорідною. Хоча 48% з них вже мали певний досвід, більшість працювали з іншими категоріями або мали загальний досвід консультування. Серед головних бар'єрів, які вони визначали, були:

- **Недостатність знань:** *«Відсутність знань щодо підтримки дружин військових», «недостатньо знань з цього напрямку», «брак готової інформації, програми».*
- **Страх перед непередбачуваністю:** *«Агресія з боку учасників групи», «непередбачуваність реакцій у групі», «можливість зіткнення з глибоким горем».*
- **Особистісні бар'єри:** *«Я не з числа дружин чи матерів військових. Є страх чи приймуть мене як «свою», «страх сказати щось не так», «власна стабільність і психогігієна».*

Після проходження курсу ставлення до цих побоювань кардинально змінилося. Навчання, що включало як теоретичні знання, так і практичні вправи, дозволило ведучим відчувати впевненість у власних силах. Якщо на старті лише 46% учасниць **оцінювали свою готовність** на «5» балів, то після тренінгової частини курсу цей показник зріс до 69,4%. Разом з тим оцінка «1» і «2», тобто абсолютна неготовність і помірна неготовність вести групи після навчання, зникла взагалі, і більшість оцінюють свою готовність в позитивному значенні.

Окрім цього, опитування ведучих груп, що після навчання провели свої перші групи і відвідували інтервізійні зустрічі, демонструє зміни у респонденток: готовність вести групи оцінка «5» балів зустрічається у 72,7% і «4» бали – у 23,7%, нижчі бали відсутні повністю. Тобто навчання, практика та експертна підтримка майже вдвічі збільшує готовність до ведення груп.

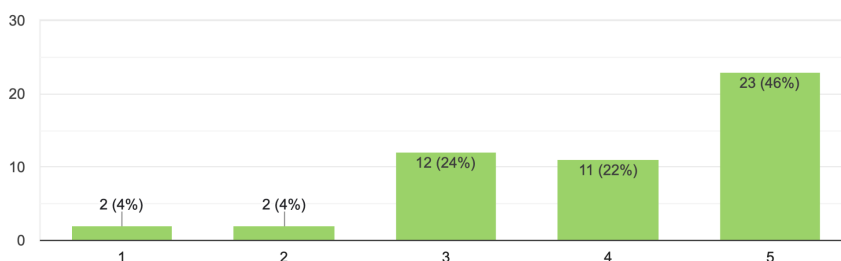
«Дружини чинних військових – з якою я не наважувалася працювати, але завдяки навчальному курсу я структурувала все, що я маю робити і як, і це мені додало впевненості».

«Цінно, що навчання скероване не лише на вправи і техніки, але в першу чергу на те, щоб ми мали ресурс реагувати на будь-які виклики. Бо от в групі щось відбувається і ти згадуєш, що про це нам казали і це нормально. Це додає спокою».

Результати опитування до навчання

Оцініть, наскільки Ви зараз готові вести групу підтримки для жінок з родин військових (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)

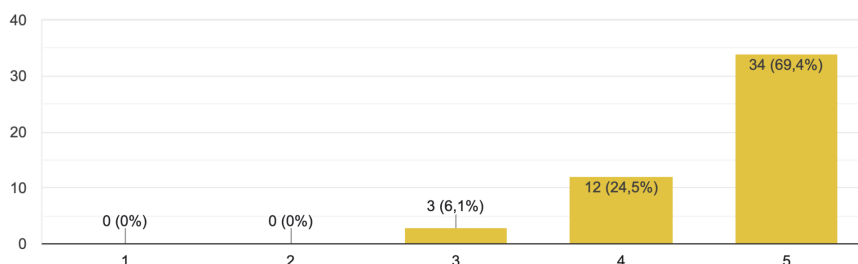
50 відповідей

Результати опитування після навчання

Зазначте, будь ласка, на скільки Ви зараз відчуваєте готовність вести групу підтримки (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)

49 відповідей

Учасниці наголошують, що навчання надало їм не просто знання, а чіткі, структуровані інструменти, які дозволяють впевнено розпочинати роботу. Вони навчилися не лише фасилітації, а й розумінню специфіки роботи з цією цільовою аудиторією.

«Отримала дуже корисні знання щодо ведення груп підтримки, особливостей психоедукації для різних груп, практичні вправи та цінні знання про бойовий досвід».

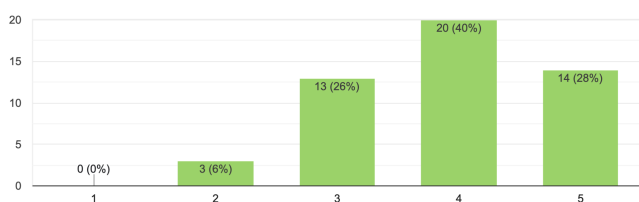
«Під час навчання я опанувала навички фасилітації та активного слухання, планування й проведення зустрічей у безпечному та підтримувальному форматі. Навчилася застосовувати техніки емоційної стабілізації, попереджати та врегульовувати конфлікти, працювати з кризовими станами учасників».

Зменшення страхів та дискомфорту

Навчання допомогло **суттєво знизити рівень страхів та хвилювань**, пов'язаних з веденням груп. Якщо спочатку учасниці висловлювали побоювання щодо недостатньої компетентності, випадків агресії з боку учасників, роботи зі складними емоціями та конфліктами, то після навчання їхня готовність справлятися з цими викликами зростає. А саме готовність до роботи з конфліктами зростає з 28% до 42,9%, а до реагування на критику — з 26% до 38,8% (оцінки «5»).

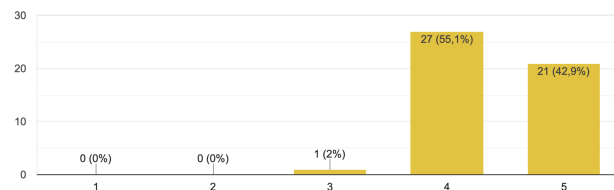
Результати до навчання

Оцініть свою готовність до роботи з конфліктними ситуаціями між учасницями групи (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)
50 відповідей

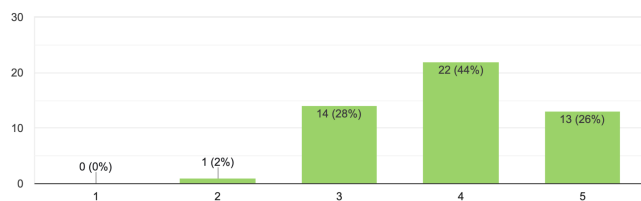

Результати після навчання

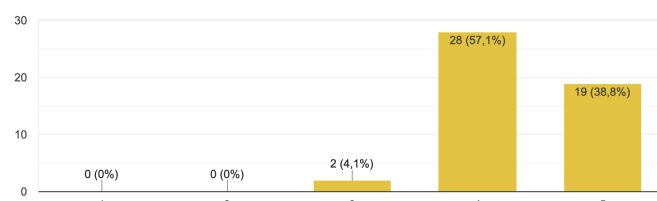
Зазначте, будь ласка, на скільки Ви зараз готові справлятися з випадками протиріч і конфліктів у групі між учасницями (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)
49 відповідей

Оцініть свою готовність до реагування на критику або претензії з боку учасниць групи (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)
50 відповідей

Зазначте, будь ласка, наскільки Ви зараз готові справлятися з випадками претензій з боку учасників групи стосовно ведучих (де 1 - зовсім не готова, 5 - цілком готова)
49 відповідей

«Навчилася, як виходити з суперечливих ситуацій, як не дати знецінити себе, як почути кожну учасницю».

«Отримала знання формування групи, уміння зниження рівня агресії, навички протидії знеціненню і створення безпечного середовища в групі».

«Отримала алгоритми реагування під час різних ситуацій та структуру ведення занять».

Здобуття практичних навичок та інструментів

Учасниці відзначили, що навчання надало їм конкретні, дієві інструменти та техніки для роботи. Особливо цінними були практичні аспекти, алгоритми та можливість відпрацювати навички.

«Дуже цінним є те, що ми виконували всі вправи та мали змогу практично відпрацювати їх».

«Все було цінно і цікаво, адже вони всі в більшій чи меншій мірі торкаються особливостей підтримки».

Ключові здобуті уміння та інструменти, про які зазначають учасниці навчання:

- **Структурування занять:** *«Чіткі алгоритми зустрічей, техніки роботи, план дій в роботі з перешкодами», «Структура занять, можливість практично спробувати окремі елементи для проведення заняття».*
- **Фасилітація та комунікація:** *«Способи фасилітації груп, вміння побудови контакту та підтримки в груповому процесі», «Комунікативні навички, підготовку та адаптацію тем для груп підтримки для жінок із родин військовослужбовців».*

- **Робота з емоціями та кризовими станами:** *«Отримала багато практичних інструментів психологічної підтримки, які можна застосовувати як для груп, так і для себе», «Озброїлася новими техніками роботи».*
- **Створення безпечного простору:** *«Побудова безпечного простору для учасниць груп».*
- **Специфіка роботи з цільовою аудиторією:** *«Специфіка ведення групи підтримки родин військових з різним досвідом».*

Поглиблення знань про специфіку роботи.

Учасниці відзначили, що навчання допомогло їм **краще зрозуміти психологічні особливості** сімей військових та специфіку роботи з цією вразливою категорією.

Особливе занепокоєння до навчання викликали такі теми, як гострота емоційних переживань, конфлікти між учасницями, а також власний емоційний стан ведучої.

Найбільш важливими для учасниць були такі теми:

- **Бойовий розум:** *«Цікавим був матеріал про «Бойовий розум», «Розуміння, як давати теми едукції дружинам щодо бойового мислення, відновлення контакту з військовим, розуміння і прийняття себе в цьому процесі, посилення власних ресурсів».*
- **Стосунки та ролі:** *«Стосунки, зміни в парі, як на це впливає бойовий досвід». «Як можна підтримувати стосунки на відстані і як цю тему давати на групі», «Поглиблення знань та розуміння психологічних особливостей сімей військових, включаючи ПТСР у військових, вторинну травматизацію у членів родини, динаміку адаптації до змін».*
- **Ресурсні техніки:** *«Багато вправ для релаксації та на ресурс, які можна використовувати в різний спосіб», «Розуміння, як можуть реагувати жінки на одну і ту ж ситуацію. Що треба враховувати, коли формуєш групу», «Отримання практичних інструментів та технік: конкретні методики та вправи для роботи з емоційною регуляцією, стресом, тривогою».*
- **Створення атмосфери:** *«Під час групи ми з колегою помітили, наскільки важливим є стиль ведення групи і атмосфера, більш важливі, навіть, ніж вправи. Нам, навіть жінки це підсвітили. Тому дякую, що навчання дає змогу відчувати не лише що давати жінкам для підтримки, але і як це робити».*

Організаційна та професійна підтримка

Після навчання учасниці зазначають високий запит на **менторство/супервізію (91.8%)**, що свідчить про бажання подальшого професійного розвитку та підтримки у практичній діяльності. Також значна частка учасниць потребує **готових сценаріїв занять (90%)** та подальших **консультацій з експертами, які вже мають тривалий досвід ведення груп (51%)**.

Цитати учасниць.

«Наразі організація та проведення груп підтримки значною мірою тримається на особистому ресурсі фахівця — його часі, енергії, професійних навичках, бажанні не залишатись осторонь, допомагати. Бракує координації, інформаційної та організаційної допомоги з боку інституцій. Постає питання винагороди за цю роботу. У результаті спеціалісти здебільшого роблять цю справу з власної ініціативи, займаючись волонтерством. Це важлива і потрібна робота, проте без системної підтримки з боку державних чи громадських структур зростає ризик виснаження та професійного вигорання».

«Має бути залученість, підтримка, співпраця і координація усіх структур, дотичних до роботи з родинами військових на всіх рівнях у громаді».

«Першочерговим є запровадження регулярних супервізій і психологічної підтримки для фахівчинь, щоб запобігати вигоранню. Також важливо забезпечити доступ до спеціалізованих навчань і належне фінансування їхньої роботи».

«Має бути наявність регулярної та безоплатної супервізії як обов'язкової складової роботи для всіх фахівчинь, що працюють з травмою війни. Це має бути не «для галочки», а якісна, фахова підтримка від досвідчених супервізорів, які розуміються на військовій травмі та вторинній травматизації і знаються на специфіці групової роботи».

4. Значення програми для фахівчинь і громад

Проведене навчання стало унікальним і наразі єдиним комплексним курсом, що спеціально орієнтований на підтримку дружин і матерів військовослужбовців. У громадах, де раніше не існувало груп підтримки, саме ця програма дала поштовх до їхнього запуску, а отже — стала точкою входу для розвитку нової послуги.

Завдяки навчанню громади отримали підготовлених фахівчинь, які не тільки готові працювати з високою емоційною напругою, але й уже інтегровані у локальні мережі підтримки та співпрацюють із Центрами життєстійкості, ветеранськими просторами, закладами освіти та соціальними службами.

Навчання активізувало міжсекторальну взаємодію в громадах: психологині співпрацюють із місцевими органами влади, соціальними службами, ветеранськими просторами, Центрами життєстійкості.

«ОВА підтримала у наборі груп та надала простір».

«Всі йшли назустріч, постили оголошення, готові були підтримувати».

Завдяки підтримці регіональних координаторів Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» розпочато запуск груп підтримки в малих громадах, що раніше не мали таких послуг.

5. Виклики та труднощі

Найбільшою складністю залишається набір учасниць, особливо в малих громадах та влітку, коли зменшується залученість через сезонні справи. Часто жінки соромляться йти на групи в рідних селах. Це створює потребу проводити також групи у форматі онлайн задля того, щоб зробити підтримку доступною для всіх.

Також учасниці відмічають труднощі у взаємодії з місцевими органами влади, які відповідають за соціальну політику. Попри надання підтримуючих листів для участі у навчанні, в деяких населених пунктах посадові особи не надають додаткову підтримку у залученні жінок на зустрічі через їхнє інформування про таку можливість. І в такому випадку залучення та інформування покладається на психолога-волонтера, який ініціює проведення групи.

«Так, бар'єри є. Часто інституції визнають важливість цієї роботи, проте їхня підтримка залишається більше на рівні декларацій, ніж реальних дій. Складається враження, що «галочка поставлена», але конкретної допомоги в організації, ресурсах чи координації немає. Це створює відчуття розриву між словами і справами, а також ускладнює розвиток груп підтримки».

«Низька зацікавленість громад у якісній допомозі родинам військових».

«На мою думку, наразі це не є пріоритетом для державних чи громадських інституцій, тому відчувається відсутність підтримки. НА ЖАЛЬ...».

«Бюрократія, упереджене ставлення й координація і співпраця тільки «на папері».

«Відсутність координації, бюрократія і деяка байдужість людей».

«Громада не зацікавлена у проведенні таких груп підтримки, бо в них немає на це коштів».

Окремим викликом є проведення таких заходів працівниками органів місцевого самоврядування, у чиї функції входить вирішення соціальних питань. З одного боку, така посада дає доступ до бази даних і полегшує контакт з цільовою аудиторією. З іншого боку — очікування жінок у такій взаємодії має упередження і орієнтоване не на психологічну підтримку, а більше на вирішення соціальних питань. Тому в таких випадках фахівцям профільних структур доцільно розмежовувати психологічну і соціальну функції на декілька осіб.

6. Висновки: Потреби ведучих, на які відгукнувся навчальний курс, та подальші кроки

Аналіз досвіду психологинь і фасилітаторок, які пройшли навчання та розпочали роботу з групами підтримки для жінок із родин військовослужбовців, засвідчив, що програма змогла відповісти на ключові професійні та організаційні потреби ведучих, водночас окресливши подальші вектори розвитку цієї моделі допомоги.

До початку навчання більшість учасниць стикалися з браком структурованих інструментів для організації та проведення груп. Набір учасниць часто відбувався випадково — через особисті знайомства або «сарафанне радіо», що не забезпечувало стабільності. Навчальний курс заклав цю прогалину, надавши готові зразки онлайн-реєстраційної форми, яка дозволяє врахувати досвід різних цільових аудиторій (дружини, мами, сестри військовослужбовців), а також методи поширення інформації через соціальні мережі, чати громадських організацій, місцеві інформаційні канали та партнерські структури. Це дозволило зробити процес набору прозорим, керованим і значно швидшим, що відзначили більшість учасниць.

Ще однією нагальною потребою було створення чіткої комунікаційної рамки. Під час курсу учасниці отримали готові приклади оголошень для соціальних мереж, зразки відповідей на реєстраційні форми та скрипти розмови при першому дистанційному контакті. Це зменшило організаційне навантаження і тривожність, дозволило зосередитися на змісті й емоційній підтримці учасниць.

Курс також надав ведучим чіткі алгоритми роботи зі складними груповими ситуаціями, які раніше викликали в них невпевненість і виснаження. Поширеними труднощами були: структурувати тривалі висловлювання учасниць під час групової зустрічі, конфліктні висловлювання в групі або раптові складні емоційні прояви. Завдяки покроковим інструкціям і практичному відпрацюванню психологи стали почуватися впевненіше під час ведення групи, краще підтримують баланс у групі та здатні зберігати безпечний простір навіть у кризових ситуаціях.

Окремим блоком курсу став розширений набір вправ, структурований як конструктор, що дало змогу створювати гнучкі сценарії зустрічей і швидко адаптувати їх під потреби конкретної групи або змінювати «на ходу». Це особливо цінно в роботі з жінками, які мають різний досвід переживань, коли емоційний фон може швидко змінюватися. Багато учасниць підкреслили, що саме ця гнучкість дозволила їм уникати відчуття безпорадності та підвищила впевненість у власних силах.

Надзвичайно важливим компонентом став професійний супровід: супервізійні зустрічі з досвідченими колегами та інтервізійні групи рівних. Раніше ведучі часто залишалися наодинці зі складними емоційними кейсами та сумнівами у власній ефективності. Систематичне обговорення випадків дало можливість знизити ризики професійного вигорання, посилити впевненість в собі, підвищити якість роботи й створити середовище підтримки.

Крім того, курс допоміг розбудувати партнерства на місцях — зокрема з місцевими громадськими організаціями, муніципалітетами та Центрами життєстійкості, які можуть надавати приміщення й сприяти набору учасниць. Це дозволило інтегрувати групи підтримки в локальні спільноти та зробило їх більш доступними. Додатковим ресурсом стала можливість навчатися і працювати в парі з котренером — для багатьох це дозволило знизити навантаження і підвищити якість групової динаміки.

У результаті більшість психологинь відзначили зростання власної готовності до проведення груп, впевненість у використанні практичних інструментів та здатність створювати безпечний простір для жінок, які переживають наслідки війни. Водночас лишається низка викликів: труднощі з набором учасниць у віддалених громадах, ризики вигорання, обмеженість приміщень і ресурсів партнерів, а також потреба у постійному супервізійному та методичному супроводі.

Таким чином, навчальна програма продемонструвала свою ефективність як модель підготовки та підтримки фахівчинь, проте потребує подальшого

розвитку: інтеграції у державну політику у сфері психічного здоров'я, розширення ресурсів на рівні громад, створення сталої інфраструктури професійної підтримки та регулярного оновлення методичних матеріалів відповідно до нових викликів.

7. Рекомендації для місцевої влади, державних органів і міжнародних партнерів

Для місцевої влади та громадських партнерів

1. Інституціоналізація груп підтримки у громадських сервісах

Рекомендується включати групи психологічної підтримки для жінок із сімей військовослужбовців як постійну послугу в існуючі інфраструктури громади — зокрема, у Центри життєстійкості, ветеранські простори та центри соціальних служб. Це дозволить зробити послугу доступною для більшої кількості жінок і забезпечити її сталість.

2. Запровадження супервізійного супроводу

Ведення груп є емоційно навантаженою діяльністю, тому важливо організувати регулярні супервізії для фахівчинь. Такий супровід допоможе знизити ризик професійного вигорання та підвищити якість роботи.

3. Фінансова підтримка запуску груп

Місцевим органам влади варто передбачати у бюджетах кошти на базові організаційні витрати: оренду приміщень, друк роздаткових матеріалів, забезпечення логістики. Це створить стартові умови для запуску груп підтримки.

4. Інформаційна підтримка та популяризація

Громади можуть допомогти з поширенням інформації про групи підтримки через офіційні сайти, сторінки у соцмережах, мережі соціальних служб, освітніх та медичних закладів. Це сприятиме залученню більшої кількості учасниць та підвищенню довіри до таких програм.

5. Розвиток партнерств

Важливо сприяти взаємодії між громадами, ветеранськими і жіночими організаціями, а також інтегрувати напрацьовану модель груп підтримки у регіональні стратегії з психічного здоров'я — зокрема, в межах Всукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?».

Місцеві партнери можуть надавати додаткові ресурси — приміщення, інформаційну підтримку, допомогу в організації реклами та реєстрації учасниць.

Для державних органів

1. Інтеграція моделі у державну систему послуг

Рекомендується офіційно інтегрувати групи підтримки для родин військовослужбовців у систему надання психологічної допомоги військовим, ветеранам та їхнім близьким, що забезпечить масштабованість і сталість підходу.

2. Фінансова підтримка підготовки та супроводу фахівчинь

Важливо передбачати державне фінансування для навчання, супервізійного супроводу та професійного розвитку психологинь, які працюють з темою травми війни, у межах національних програм розвитку психічного здоров'я.

3. Розбудова національної мережі супервізорів та менторів

Необхідно створити та підтримувати мережу досвідчених супервізорів і менторів, які надаватимуть методичну і професійну підтримку ведучим груп підтримки по всій країні.

Для міжнародних донорів і партнерів

1. Фінансова та організаційна підтримка розвитку мережі груп підтримки

Важливо підтримувати подальше впровадження таких ініціатив у громадах, щоб забезпечити сталу присутність груп підтримки для жінок із сімей військових на локальному рівні.

2. Забезпечення довгострокової сталості ініціатив

Рекомендується надавати довгострокове фінансування програм підготовки та супроводу фахівчинь, які проводять групи підтримки, що дозволить створити стабільну і професійну мережу підтримки у громадах.

Цей проєкт став можливим завдяки підтримці Уряду Великої Британії, наданої через Міністерство закордонних справ, у справах Співдружності націй та розвитку Сполученого Королівства в межах проєкту «Жінки. Мир. Безпека: діємо разом», який реалізує Український Жіночий Фонд. Інформація, що представлена у матеріалі, не завжди відображає погляди Уряду Великої Британії, Українського Жіночого Фонду та Урядової уповноваженої з питань гендерної політики.